



Người bạn lớn, gần gũi và nặng lòng với nông dân Việt Nam

BBT. *Tin Phó Thủ tướng Nguyễn Công Tạn qua đời gây xúc động hết sức sâu sắc trong lòng bạn bè, đồng nghiệp, những người từng làm việc dưới sự dẫn dắt, chỉ bảo của ông, những người nông dân từng biết ông,... Rất nhiều bài viết cảm động về thân thế, sự*

nghiệp của ông, những câu chuyện, những kỷ niệm về ông được đăng trên các báo. Xin trích lại đây một số đoạn để chuyển tiếp đến bạn đọc như thấp lên những nén hương thành kính tưởng nhớ ông.



Vĩnh biệt người bạn của nông dân

Anh là con người của công việc và luôn trở về với ngành nông nghiệp Việt Nam. Anh toàn tâm toàn ý với ngành nông nghiệp cho đến giây phút cuối đời.

Phó thủ tướng Nguyễn Công Tạn. Hiếm có bộ trưởng nào xông xáo, sát với thực tế như anh Nguyễn Công Tạn. Dù giữ cương vị là Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Phó thủ tướng Chính phủ hay cả khi anh về nghỉ hưu, đi tới đâu anh cũng hỏi han rất cặn kẽ tình hình về đời sống của người dân, đặc biệt là người nông dân. Anh Tạn là bộ trưởng duy nhất mà tôi biết là người đã đưa về Việt Nam rất nhiều giống cây, vật nuôi từ nhiều nước trên thế giới.

Đi đâu có gì hay là anh mang về như đà điểu, cây mắc ca... Như cây mắc ca, anh Tạn đưa về trồng ở Việt Nam vào năm 1993 ở Tây Nguyên. Vài năm nay, cây mắc ca mới được trồng nhiều hơn như ở Thanh Hóa.

Anh nói cây mắc ca có thể mang về hàng tỉ đôla mỗi năm. Nếu như diện tích trồng mắc ca được mở rộng thì VN sẽ là một trong những cường quốc trồng mắc ca. Hiện nay, như đánh giá của chúng tôi, mắc ca là cây có giá trị mang lại còn hơn cả cà phê.

Công rất lớn của anh là đưa giống lúa lai về Việt Nam. Lúa lai là quyết định bước ngoặt cho nền nông nghiệp nói chung và nghề trồng lúa của chúng ta khi đưa năng suất và chất lượng hạt gạo lên rất cao so với trước đó.

Điểm nữa là anh rất gần gũi với nông dân. Tôi đã tháp tùng anh nhiều lần tới nhiều vùng nông thôn.

Đến nơi, bà con rất quý anh vì tính anh rất gần gũi, dân dã, quần chúng. Đến nơi, anh lấy người nông dân là trọng tâm, anh hỏi, chia sẻ và tìm cách giúp đỡ người nông dân. Một đặc tính hiếm có của một ông bộ trưởng.

Anh Tạn rất thẳng thắn, cương trực chứ không chung chung, xoa dịu, sai hay đúng thì cũng rất rõ ràng. Nhiều khi chúng tôi cũng “va” với anh ấy nhưng bao giờ anh cũng lấy công việc làm số một.

Tuy tuổi cao và về nghỉ hưu nhưng anh theo dõi rất sát với tình hình. Có rất nhiều hôm, sáng sớm hay đêm khuya anh cũng gọi điện cho tôi để trao đổi khi thấy có một vấn đề liên quan đến nông nghiệp.

Cũng rất lạ, một vị nguyên là phó thủ tướng Chính phủ đáng lẽ phải nghỉ ngơi, an dưỡng tuổi già nhưng anh Tạn lại vẫn quần quanh với nghề nông khi có một trang trại nuôi ngỗng trời, vịt trời.

Có thể nói, anh Tạn là người đầu đầu với nông dân cho đến giây phút cuối cùng của cuộc đời.

Cách đây 2 tuần, khi vào bệnh viện để điều trị bệnh, anh vẫn gọi cho tôi nói về việc cần xem cách chế biến quả bơ chứ không thể để bán tươi mãi được.

Khi vào Đắk Lắk, anh nói quả bơ được trồng rất tốt. Vừa rồi giá bơ lên rất cao. Đây là tín hiệu tốt. Do đó, anh giao cho chúng tôi là phải nghĩ đến và làm bằng được cách chế biến quả bơ. Nếu chế biến được thì sẽ đẩy mạnh cho cả Tây Nguyên và một số tỉnh miền Bắc trồng bơ.

Chỉ có chế biến thì mới nâng giá trị của quả bơ lên và đời sống người dân trồng bơ mới khấm khá được.

Anh mãi mãi là người bạn lớn của nông dân!

*Chuyên gia nông nghiệp **Nguyễn Lâm Hùng***



Giấc mơ nông dân triệu phú

Ngày kỷ niệm giải phóng đất nước, lang thang ở tận vùng rừng rú Thanh Sơn (Phú Thọ), lạc vào khu nghĩa địa hoang tàn, tôi được nghe một câu chuyện bi thương: 45 thanh niên xung phong bị bom Mỹ thảm sát.

Điều đau xót, là không ai biết đến vụ thảm sát kinh hoàng diễn ra vào ngày 20/9/1972.

Tất cả họ đều chết một cách bi tráng, nhưng không được phong liệt sỹ, cũng không có một dòng nào nhắc đến trên các phương tiện truyền thông.

Ngày đó, ông Tạn là Phó Giám đốc Khu kinh tế Thanh Niên (đặt tại xã Minh Đài, Thanh Sơn, Phú Thọ), phụ trách chỉ đạo mảng sản xuất.

Đang giờ nghỉ trưa, thì 4 chiếc bay ngang qua Minh Đài. Những khối sắt như đống đên lao xuống, tiếng nổ trầm đục vang lên, khói bụi mịt mù. Toàn bộ nông trường bị san phẳng.



Thắp hương cho các liệt sỹ Thanh niên xung phong ở Khu kinh tế Thanh Niên

Có 45 người là cán bộ công nhân viên của Khu kinh tế Thanh Niên. Khi viết lại câu chuyện ấy, nhiều người bàng hoàng. Sự hy sinh nào cũng là bất diệt, nhưng có sự hy sinh được tôn vinh, có sự hy sinh lại rơi vào quên lãng. “Khu kinh tế Thanh Niên, ngoài nhiệm vụ xây dựng kinh tế, phát triển đất nước, còn là một trường học lao động cộng sản cho lớp thanh niên từ nhiều miền quê đất nước”, Phó Thủ tướng Nguyễn Công Tạn nhớ lại.

Nằm trong số những cán bộ đầu tiên lên xây dựng Khu kinh tế Thanh Niên, ông Tạn nếm trải đủ khó khăn, vất vả, rồi cảnh bệnh tật, rừng thiêng nước độc. Những ngày đầu, thử nghiệm trồng rất nhiều loại cây, nhưng đều thất bại. Trồng chuối thì chuối chết, trồng dứa thì vận chuyển khó khăn, không tiêu thụ được sản phẩm. Cuối cùng, chuyển sang trồng chè.

Từ 300 héc-ta chè của Khu kinh tế Thanh Niên, giờ đây, có đến một nửa huyện Thanh Sơn trồng chè, với những đồi chè mướt mát, cho năng suất cao nhất cả nước. Cũng có thể nói, ông Nguyễn Công Tạn là một trong số những người gây dựng nên sự nghiệp trồng chè theo hướng công nghiệp của nước nhà.

Đam mê nông nghiệp, nên ngay khi về hưu, không một ngày nghỉ ngơi, ông lập tức bắt tay vào các dự án, mà thời kỳ công tác ông nung nấu nhưng chưa làm được vì thời gian

Đích thân ông Tạn cùng anh em gom nhặt từng xác chết, từng mẩu xương, mảng thịt, cẳng tay ghép lại thành hình hài.

Có đồng chí, ông cởi áo, buộc cái chân đứt lìa, vừa bé lên, thì tắt thở trên tay ông

Suốt mấy ngày trời, ông Tạn cùng 6 đảng viên gom xác các nạn nhân. Có tổng cộng 48 xác người chết thảm do bom Mỹ, trong đó



*Ông đã nhân giống thành công loài ngỗng
giời Thái Bình*

nếu được đầu tư thích đáng, thì cây mắc-ca sẽ mang lại giá trị xuất khẩu hàng tỷ đô-la cho Việt Nam. Điều ông nói đã được chứng minh trên cơ sở khoa học thực tế. Giờ, nhiều nơi đang trồng, nhân giống và đã cho thu hoạch mắc-ca.

Có lúc, ông Tạn lại gọi tôi đến, và say sưa nói về... trồng dâu. Giời ạ! Cây dâu tằm thì người Việt trồng ngàn năm nay, có gì mới mẻ? Nhưng, cây dâu của ông cũng làm tôi bất ngờ. Ông và các nhà nghiên cứu nông nghiệp đã lai tạo thành công một giống dâu của Đài Loan, sinh trưởng phù hợp ở Việt Nam, cho năng suất cực lớn, gấp vài chục lần dâu Việt Nam. Ông mơ đến một vương quốc rượu vang dâu tuyệt hảo, thứ nước ép dâu ngon lành và hệ thống nuôi tằm dệt tơ xuất khẩu thứ vải hảo hạng đi khắp thế giới. Một héc ta trồng dâu thu bạc tỷ mỗi năm chứ chẳng đùa.

Lại có thứ khoai lang kỳ lạ đến... không tưởng. Ông gọi là “siêu khoai lang”. Đích thân ông Nguyễn Công Tạn đã đưa nó về Việt Nam, rồi nhân giống ở Lương Sơn (Hòa Bình). Bình thường, khoai lang Việt Nam cho năng suất 15 tấn/héc-ta, nhưng giống khoai lang này cho năng suất tới 100 tấn! Quả là kinh ngạc. Mấy năm nay, nhiệm vụ của ông cùng các nhà khoa học là nhân thật nhiều giống để cấp cho nông dân cả nước.

Và còn rất nhiều thứ cây mà ông ngày đêm cùng các nhà khoa học tìm cách phổ biến cho người nông dân. Ông bảo: “Tứ già rồi, chẳng sống được mấy nữa, nên chỉ nghiên cứu, tìm cách mở đường thôi. Sau này các doanh nghiệp cứ thế triển khai, nông dân cứ thế mà làm”.

Xe chạy bon bon một loáng đã đến cuối Hoài Đức, giáp huyện Đan Phượng, ngoại thành Hà Nội. Mảnh đất giữa cánh đồng như một vườn sinh thái của một trường đại học nông lâm. Ở đây, nông dân cùng các nhà khoa học đang cày cuốc, nghiên cứu, chiết ghép. Có cả nơi nuôi vịt giời, các loại ngỗng giời, le le... vị Phó Thủ tướng ngày nào cùng cộng sự đã thuần hóa thành công vịt giời, ngỗng giời và nuôi chúng làm đặc sản cao cấp, mở hướng cho người nông dân làm theo. Vô số loài thảo dược, cây quả chiết ghép, trồng theo công nghệ vi sinh trong khu vườn rộng hàng héc-ta ấy. Tôi đã tận mắt thạch học tia mọc ở giữa thủ đô. Những khu vườn rộng mênh mông, có mái che, với công nhân miệt

không cho phép. Hồi đương chức, đi khắp thế giới, đến vùng đất nào ông cũng dò hỏi, tìm hiểu về cây, con đặc sản, cho năng suất cao. Nếu điều kiện thổ nhưỡng, khí hậu Việt Nam phù hợp, ông lập tức cùng các nhà khoa học nghiên cứu, di thực chúng về.

Giấc mộng lớn nhất của ông là cây mắc-ca, mà ông gọi là “cây tỷ đô”. Ngay khi về hưu, ông đã đi khắp cả nước để giới thiệu về nó. Ông đã mất nhiều năm để chứng minh rằng,

nếu được đầu tư thích đáng, thì cây mắc-ca sẽ mang lại giá trị xuất khẩu hàng tỷ đô-la cho Việt Nam. Điều ông nói đã được chứng minh trên cơ sở khoa học thực tế. Giờ, nhiều nơi đang trồng, nhân giống và đã cho thu hoạch mắc-ca.

Có lúc, ông Tạn lại gọi tôi đến, và say sưa nói về... trồng dâu. Giời ạ! Cây dâu tằm thì người Việt trồng ngàn năm nay, có gì mới mẻ? Nhưng, cây dâu của ông cũng làm tôi bất ngờ. Ông và các nhà nghiên cứu nông nghiệp đã lai tạo thành công một giống dâu của Đài Loan, sinh trưởng phù hợp ở Việt Nam, cho năng suất cực lớn, gấp vài chục lần dâu Việt Nam. Ông mơ đến một vương quốc rượu vang dâu tuyệt hảo, thứ nước ép dâu ngon lành và hệ thống nuôi tằm dệt tơ xuất khẩu thứ vải hảo hạng đi khắp thế giới. Một héc ta trồng dâu thu bạc tỷ mỗi năm chứ chẳng đùa.

Lại có thứ khoai lang kỳ lạ đến... không tưởng. Ông gọi là “siêu khoai lang”. Đích thân ông Nguyễn Công Tạn đã đưa nó về Việt Nam, rồi nhân giống ở Lương Sơn (Hòa Bình). Bình thường, khoai lang Việt Nam cho năng suất 15 tấn/héc-ta, nhưng giống khoai lang này cho năng suất tới 100 tấn! Quả là kinh ngạc. Mấy năm nay, nhiệm vụ của ông cùng các nhà khoa học là nhân thật nhiều giống để cấp cho nông dân cả nước.

Và còn rất nhiều thứ cây mà ông ngày đêm cùng các nhà khoa học tìm cách phổ biến cho người nông dân. Ông bảo: “Tứ già rồi, chẳng sống được mấy nữa, nên chỉ nghiên cứu, tìm cách mở đường thôi. Sau này các doanh nghiệp cứ thế triển khai, nông dân cứ thế mà làm”.

Xe chạy bon bon một loáng đã đến cuối Hoài Đức, giáp huyện Đan Phượng, ngoại thành Hà Nội. Mảnh đất giữa cánh đồng như một vườn sinh thái của một trường đại học nông lâm. Ở đây, nông dân cùng các nhà khoa học đang cày cuốc, nghiên cứu, chiết ghép. Có cả nơi nuôi vịt giời, các loại ngỗng giời, le le... vị Phó Thủ tướng ngày nào cùng cộng sự đã thuần hóa thành công vịt giời, ngỗng giời và nuôi chúng làm đặc sản cao cấp, mở hướng cho người nông dân làm theo. Vô số loài thảo dược, cây quả chiết ghép, trồng theo công nghệ vi sinh trong khu vườn rộng hàng héc-ta ấy. Tôi đã tận mắt thạch học tia mọc ở giữa thủ đô. Những khu vườn rộng mênh mông, có mái che, với công nhân miệt



Ông đã nghiên cứu thạch học tía từ nhiều năm nay

mài làm việc, nâng niu từng chiếc lá loài lan đất có tên thạch học tía hoặc thạch học rĩ sắt. Ông Nguyễn Công Tạn bảo: “Nói cho đồng hương biết nhé, đã có thu hoạch rồi đấy. Thạch học tía 3 triệu đồng một kg lá tươi, 30 ngàn đồng một cây giống, bao nhiêu bán cũng hết”. Thử thảo dược có tác dụng giải độc cực mạnh này, vốn là thứ không chịu sự chăm sóc của con người, không ngờ lại mọc giữa thủ đô, lại phù hợp với khí hậu và thổ nhưỡng của Việt Nam. Và, ông Nguyễn Công Tạn, đang mang một giấc mơ về một loài cây có thể biến nông dân thành tỷ phú trong khoảnh khắc.



Trong vườn ươm giống các thảo mộc quý

Ông bảo: “Tớ tính toán rồi, nếu mọi thứ thuận lợi, thì mỗi héc-ta thạch học tía sẽ cho doanh thu 30 tỷ/năm và lãi khoảng 1 triệu đô. Đây sẽ là kỳ tích của nông nghiệp”. Nhưng, giấc mơ của ông đã thành dang dở. Mới hôm qua, ông vẫn còn xăm xăm lội ruộng, chỉ đạo nông dân dọn

cỏ chỗ này, đắp bờ chỗ kia, mà giờ ông đã thành người thiên cổ.

Nhưng, tôi tin rằng, trong tương lai không xa, những người nông dân Việt sẽ biết ơn ông – người mở đường cho những cây trồng tỷ đô

Phạm Ngọc Dương